

A család anyagi jólétével kapcsolatos jogi természetű kívánságok.

Szokolay Leó dr. előadása.

A családi élet válsága az első világháborút követő évtizedben kezdett feltűnő lenni. A katolikus Egyház az elsők között volt a modern család válságának felismerésében, de nem késlekedett abban sem, hogy a bajok megelőzésének és a betegségek orvoslásának módjait megjelölje.

A családi élet alapja a házasság és így természet szerű, hogy a modern család válsága a modern házasság hibáiban gyökerezik. Ennek felismerése indította korunk nagy pápáját: XI. Piust arra, hogy az 1930. év végén „Casti connubii” kezdetű körlevelében megmutassa azt az utat, amelynek követése a tiszta házassághoz vezet. A magyar katolikus Egyház az 1934. évben tartott jubiláris nagygyűlést a családvédelem kérdésének szentelte és 1935-ben az Actio Catholica országos elnöksége katolikus jogászok részvételével értekezleteken foglalkozott az erkölcs- és családvédelem jogi kiépítésének kérdéseivel. Ezeken az értekezleteken elhangzott indítványokat egy szűkebbkörű bizottság részleteiben megtárgyalta. E tárgyalások eredményét a bizottság rendszeresen megszerkesztett előterjesztésében foglalta össze, amelyet az Actio Catholica országos elnöksége is magáévá tett és „A törvényhozás fel-

adatai a család- és erkölcsvédelem fokozottabb kiépítésében” című kiadványában 1935 őszén a nyilvánosság elé bocsátott.

Ebből a kiváló munkálatból választotta ki a jelen összeállítás szerkesztője azokat a javaslatokat, amelyek a család anyagi jólétét közvetlenül vagy közvetetten érintik.

A javaslatok felsorolása a szóban lévő előterjesztés sorrendjét követi. Az arabszámjegyekkel megjelölt, más betűtípussal szedett és idézőjelbe foglalt részek az előterjesztés vonatkozó javaslatainak szövegét szószerint tartalmazzák.

Az egyes javaslatok után következő részek a javaslatok megvilágítására, indoklására szolgálnak és némi eltéréssel, rövidítéssel, vagy kiegészítéssel az előterjesztés megfelelő részének szövegezését követik.

1. *„A gyermekek tartása és elhelyezése tekintetében ne legyen irányadó a szülők megegyezése, hanem ebben a kérdésben a bíróság, illetőleg a gyámhatóság — a szülők vétkességének figyelembevétele mellett — mindenkor és elsősorban oly intézkedést tegyen, amely a gyermek érdekeinek a legjobban megfelel. E végből a gyámhatóságnak beavatkozási jogot kellene biztosítani a bontó-, illetőleg a válóperekbe olyként, hogy a gyámhatóság árvaszéki ügyésze útján minden olyan esetben, amidőn a házasságból kiskorú gyermek származott, a kiskorú érdekvédelme végett a perbe vonassék.”*

A házassági törvény 95. §-a szerint a gyermek tartása és elhelyezése kérdésében elsősorban a szülők megegyezése az irányadó. Ez a rendelkezés

zés az életben nem mindig válik be. Ez a jogszá-
bály ugyanis a szülők jogából, nem pedig köte-
lességéből indul ki és olykor visszás eredményre
vezet. Ezek az eredmények abban mutatkoznak,
hogy a gyermek a szülők megegyezése folytán
gyakran a nevelésre alkalmatlan szülőhöz kerül.
A válópereknek a legnagyobb százaléka köztudo-
más szerint közös megegyezésen alapul, aminek
folytán az egyik házastestvért valódi ok nélkül vét-
kesnek nyilváníthatják, és így elveszti jogát a
gyermek gondozására. Ezért kívánatos lenne ki-
mondani, hogy a jövőben a házasság felbontásá-
nak jogkövetkezményeként a döntésnél kizárólag
a gyermek érdeke lehet az irányadó.

2. *„Szükség lenne olyan szerződés (gyermekké
fogadás) megengedésére, amely lehetővé teszi a
névát ruházást és az apai hatalom, illetve a t. és
t. gyámi tiszttel megszerzését anélkül, hogy a gyei-
mekké fogadottat az eltartási igényen felül örök-
lési jog is megilletné.”*

Mai jogunk ezt nem engedi meg és ez az oka
annak, hogy a szegény teljesen árva és házassá-
gon kívül született gyermekek örökbefogadtatása
terén nem lehet nagyobb eredményeket elérni.
Sokan — főleg vagyonos egyének — ugyanis
idegenkednek attól, hogy öröklési jogi követke-
zményekkel fogadjanak gyermeket örökbe. A ja-
vasolt reform lehetővé tenné, hogy olyan termé-
szetes atyák, kik házasságon kívüli gyermeküket
nem törvényesíthetik és örökbe sem fogadhatják
ezzel a korlátozott örökbefogadással nevüket ad-
hassák a gyermeknek és atyai hatalmat gyakorol-
janak felette.

3. *„Módot kellene adni arra, hogy a gyámhatóság a gyámot tisztétől felmenthesse, ha súlyosabb vétkesség hiányában elmozdításra nincs ok, de kötelességellenes eljárás, erélytelensége, járatlansága miatt vagy egyéb okból attól lehet tartani, hogy tisztében meghagyása nyilvánvalóan nem áll a gyámolt érdekében.”*

A gyámhatósági gyakorlatban ugyanis régen érezhető a hiánya olyan jogszabálynak, amely lehetővé teszi, hogy az erélytelen, közönyös, ügyetlen vagy egyéb szempontból alkalmatlan gyámok — a megbélyegző elmozdítás mellőzésével — könnyebben kicserélhetők legyenek. Ezen a hiányon kíván segíteni a javasolt rendelkezés.

4. *„Kívánatos lenne olyan jogszabály alkotása, amely szerint gyám nő is lehet, férjes nő mindazonáltal csak férje beleegyezésével, kivéve, ha a férjet távollét, cselekvőképtelenség vagy más ok tartósan gátolja a nyilatkozatban.”*

Az árvaszékeknek évek óta sok nehézséget okoz elegendő számú és alkalmas gyámnak a férfitársadalomból való kiszemelése. Viszont a gyámügyi törvény szerint az anyán és örökbefogadó anyán kívül más nő gyám nem lehet. Az árvát gondviselő, eltartó nagyanya, nagynéne se viselheti a gyámi tisztet. Szinte hihetetlen, hogy ezt a hiányt a törvényhozás még mindig nem orvosolta. A vagyontalan gyermek gyámságától a férfirokonok húzódoznak, ha pedig férfirokon nincsen, a kerületi (községi) előljárók, mint az árvaszékek végrehajtó közegei hivatottak az önjogú alkalmas férfiak közül valakit a gyámságra javaslatba

hozni. A javaslatba hozott személyek nagy része azonban szabadulni igyekszik a gyámságtól és valaminő címen felmentésüket kérik. A vagyontalan árvák gyámsága a javasolt reform által gyorsan és sikeresen rendezhető lenne, mivel mindenütt található számos alkalmas, melegszívű és szociális érzékű nő, akinek munkaképessége, tudása és energiája e téren ma kihasználatlan.

5. *„Szükség lehetne az intézeti, hivatali és hivatásos gyámság intézményes, törvényi megvalósítására.”*

Ez a gyámság az újkori jogfejlődés eredménye az egyéni gyámság kiegészítésére; a mi jogszabályaink azonban ezt a gyámsági formát nem ismerik, jóllehet külföldön több államban már évtizedek óta intézményesen, törvényileg elismerve életben van és elvitathatatlan eredményeket hozott családvédelmi szempontból. A hivatali és intézeti gyámság lényege az, hogy a javítónevelő és egyéb gyermekvédő intézmények gondviselése alatt álló kiskorúak felett a gyámság a gyermekvédelmi szabályok szerint erre hivatott szervet (hivatalt, intézeti igazgatóságot, vagy annak alkalmazottját) illeti. A hivatásos gyámság pedig a nevelőszülői gondviselés alatt álló, főleg pedig vagyontalan és házasságon kívül született kiskorúak felett a közigazgatásnak erre hivatott közeget illeti meg a gyámhatóság kirendelése alapján.

Hazánkban jogszabály hiányában és mivel törvényi akadálya nincs, a kényszerítő szükség hatására a székesfőváros árvaszéke 1910-ben, majd utóbb néhány vidéki árvaszék is saját hatásköré-

ben a gyakorlatban életbeléptette és azóta alkalmazza a hivatásos gyámságot.

6. *„Kívánatos lenne úgy a köz-, mint a magánalkalmazottak fizetését a család tagjainak számára képest rendezni akként, hogy a feleség, továbbá a gyermekek után a pótlék nagysága a megélhetési viszonyokhoz alkalmazkodjék.”*

Örömmel állapítjuk meg, hogy ez a javaslat az Actio Catholica-nak azok közé a kívánságai közé tartozik, amelyeket időközben kormányzatunk megszívlelt és lényegében megvalósított. A családi pótléknak jelentős felemelése és a gyermekek számát követő progressziója elvben jórészt tárgyalanná teszi a fenti javaslatot. Mégis szükségesnek véltük ennek a kívánságnak a fenntartását, egyrészt, mert a legújabban felemelt közalkalmazotti családi pótlékok sem alkalmazkodnak az egyre súlyosodó megélhetési viszonyokhoz, másrészt mert az alsóbb kategóriákban a tisztviselők és egyéb alkalmazottak alapilletményei oly alacsonyok, hogy azok maguknak az alkalmazottaknak a szükös megélhetését is alig biztosítják és így számukra a gazdaságilag kellően megalapozott családalapítást nem teszik lehetővé. A gazdasági kérdés akadálya igen sok esetben a családalapításnak, sőt ha az érzelmi alap erősebb a gazdasági helyzet mérlegelésénél és így létrejött is a házasság, rendszeren a gyermek születésétől való félelem lép föl, vagy a legjobb esetben az egyke. Magzatelhajtások esetében is — a bűnvádi eljárás során — többnyire az anyagi helyzettel védekeznek.

7. *A nők hivatali alkalmazását korlátozni kellene olyan mértékben, hogy a nők alkalmazása férfiaknak hivatalhoz jutását és házasodási lehetőségét ne csökkentse és ezzel is elő kellene mozdítani, hogy a férfiak házasodási lehetőségének fokozásával a nők a családanyai hivatásuk betöltéséhez visszavezetessenek. E célból a jövőre nézve ki kellene zárni a férjes nők hivatali alkalmaztatását, a már alkalmazásban álló feleségeket pedig a szolgálatukkal kiérdemelt igények sérelme nélkül fokozatosan, megfelelő átmeneti idő megállapításával és a lehetőség határain belül el kellene távolítani a szolgálatból, hogy helyet adjanak új család alapítására hivatott férfiaknak.”*

Ennek a javaslatnak időszerűségét a háború által előidézett rendkívüli gazdasági helyzet, főként a hadbavonulások folytán állandósult férfimunkaerőhiány a normális gazdasági és társadalmi viszonyok helyreálltaig kitolta.

Ennek ellenére elvi szempontból helyénvalónak tartottuk a javaslat közlését, mert azt az Actio Catholica országos elnöksége hosszabb megfontolás után magáévá tette. Ez a kíváncsóság első olvasásra vagy hallásra igen érzékenyen érinti a dolgozó nők érdekeit és anyagi helyzetét. Azonban a javaslat megokolása és a megvalósítására ajánlott igen hosszú idő, valamint a szerzett jogoknak biztosítani kívánt védelme alkalmas a közvetlen érdekelteknek a megnyugtatóra, valamint annak a higgadt felismerésére, hogy a javaslat következetes megvalósítása az eddig önállóan kenyérgeresetre kényszerült nők számára is a család keretében megfelelőbb helyzetet teremtené.

Kiemelendőnek tartjuk még, hogy a javaslat a nők „hivatali” alkalmazásának korlátozását kívánja de nem érinti a tisztán nők számára fenntartott, illetve a kizárólag vagy túlnyomórészt csak nők által betölthető alkalmazásokat (anya-, csecsemő-, gyermekvédőnők, zöldkeresztes védőnők, vöröskeresztes és egyéb ápolónők, bölcsőde és gyermek-otthoni gondozónők, iskolanővérek stb.) Nem említi a javaslat a tanítónők problémáját sem. E tekintetben már a jelentkezett gyakorlati szükség (munkaerőhiány) miatt is igen hosszú ideig jelentékeny engedményt kell tenni a javaslat szigorú elveivel szemben. Egyébként a javaslat megokolását az alábbiakban közöljük.

A nők *hivatali* alkalmazásának a kérdése a jelenkori társadalmi életnek egyik legtöbbet feszített problémája. Ha ma már nem is lehet a nők alkalmazása kérdésében a merev tagadás álláspontjára helyezkedni, mindenesetre kétségtelen, hogy a nemzet egész jövője szempontjából káros hatású az a jelenség is, hogy a férfiak által ellátható feladatok betöltésére tömegesen vannak nők alkalmazva. Ennek nevezetesen nemcsak az a következménye, hogy a családi élettől maga az alkalmazott nő van elvonva, hanem az is, hogy az ilyen nő elfoglal olyan munkahelyet, amelynek férfi által való betöltése alkalmat adna egészséges alapokon új család alapítására. Az is figyelmet érdemel, hogy a *hivatali* alkalmazás a nőket éppen abban a társadalmi osztályban vonja el leginkább a gyermekek születésétől, amely osztály szaporodása fajnemesítési és nemzeterősítési szempontból elsőrangú fontosságú lenne.

Nem szorul bővebb kifejtésre, hogy mind a

köz-, mind a magánhivatalokban a különböző nemhez tartozó alkalmazottaknak a pusztán együttmunkálkodása és különösen a férfiaknak hivatali munkakör tekintetében rendszerint élvezett fölérendelt pozíciója minő, erkölcsi szempontból súlyos veszélyt rejt magában. Ez a körülmény vezet nem egyszer a nő egész jövőjét megsemmisítő s a férfi már meglévő családjának harmóniáját feldúló helyzetek kialakulására.

De ha a nőknek férfiak által is betölthető pozíciókra alkalmazása különösen a mai viszonyok¹ között, amikor oly sok férfimunkaerő van tétlenségre kárhozthatva, már önmagában is változtatásra szorul, még fokozottabb mértékben esik kifogás alá a férjes nőknek nemcsak ezentúl való alkalmazása, hanem a már alkalmazott ilyen nőknek az alkalmazásban megtartása is.

A jövőben ki kellene zárni férjes nők *hivatali* alkalmazását, hogy a házasság megkötésével már magukra vállalt családanyai hivatás betöltését a hivatali elfoglaltságuk ne nehezítse, azok a hivatalnok-feleségek pedig, akik alkalmaztatásuk folytán az anya feladatainak teljesítése alól kivonják magukat, ne adjanak a társadalomban hasonló eljárásra olyanoknak is példát, akik alkalmazásban nem állanak. A feleségnek az a magasztos hivatása, amelyet az egyházi felfogás szerinti házasságban be kell töltenie, az ő egész lényét igényli és ha vannak is olyan tiszteletreméltó kivételek, akik anyai és házastársi hivatásuk teljes betöltése mellett is tudnak a köznek kiváló szolgálatokat tenni, az állandó lekötöttséget mag után vonó *hivatali* állás még az ilyen kivételes lények erőit

¹ S. i. az előterjesztés idejében, 1935-ben.

is meghaladja, s a gyermeknevelés vagy a feleség hivatásának betöltése rendszerint áldozatul esik.

Természetes dolog, hogy a férj és feleség kettős jövedelmére beállított életszínvonalnak a nő állásának megszűnése következtében hirtelen beálló süllyedése a családra romboló hatással is lehet és éppen ezért — minthogy nem vagyunk olyan szerencsés helyzetben, mint Anglia, ahol a férjes nők alkalmazásának a kizártsága a régi időktől kezdve következetesen megvalósított elv — a kifogástalan állapotot ebben a vonatkozásban *csak fokozatosan* lehet elérni. De nem lehet semmi akadály a annak, hogy a legmerevebb szabállyal megakadályozzuk a kifogás alá eső helyzet ezután való kialakulását és a jogszabályalkotás egyenesen megtiltsa a férjes nők ezutáni alkalmazását. Nem lehet akadály a annak sem, hogy az új jogszabály életbelépése után alkalmazásba lépő nők férjhezmenésükkel eddigi állásukat elveszítsék, mert ilyen szabály mellett a nőnek már alkalmazásba lépésekor számot kell vetnie azzal, hogy férjhezmenése esetében helyét másnak kell átengednie.

Az ilyen rendelkezés szerzett jogokat nem érintene és legfeljebb egy *emberöltő eltelte alatt* a férjes nőt valóban visszaadná igazi hivatásuknak, még abban az esetben is, ha az állam és a gazdasági élet megfelelő anyagi erejének hiányában a már alkalmazásban álló férjes nőknek jogaik sérelme nélküli eltávolítása nem is történhetné meg, vagy nem haladna a kívánatos mértékben előre.

8. *„A nem férjes nők munkabéreinek állami beavatkozással szabályozása a bérszabályozás körében bizonyos vonatkozásban már is érvényesülő szempontokon felül az erkölcsiség és a család védelme szempontjából is kívánatos lenne.”*

A nem férjes nők munkabérének szabályozása egyfelől csökkentené a vállalkozóknak a rendszert alacsonyabb munkabérrel beérő nők alkalmazására törekvését, másfelől alkalmas lenne annak a sajnos, igen gyakori helyzetnek a leküzdésére, amikor a nőalkalmazott alacsony járandóságának a magyarázata vagy az, hogy maguk az alkalmazás körülményei nyújtanak módot az erkölcsi szempontból kifogás alá eső mellékkereset szerzésére, vagy az, hogy a szolgálatadó tudatosan tereli nőalkalmazottját ily mellékkereset szerzése felé. Mindkét jelenség leküzdése a bérszabályozás általános problémájának mikénti megoldásától függetlenül is szükséges lenne.

9. *„Kívánatos lenne a házi vagy belső cselédek elhelyezését (az úgynevezett cselédszerzést) magánvállalkozás teljes kizárásával hatósági engedéllyel olyan szociális, vallásos intézményeknek, tanítórendeknek átengedni, amelyek előzőleg kifejtett közérdekű tevékenységükkel megbízhatóságuknak már biztosítékát adták. Az engedélyesek e munkát kizárólag rendes szerveikkel, tagjaikkal láttathatják el s jogmegvonás terhével másokat (üzletvezetőt stb.) nem bízhatnak meg. A jelenlegi engedélyesek szerzett jogait e javaslat nem érintené; azonban az engedélyes lemondásával, illetőleg annak halálával az engedély érvénye föltétlenül megszűnnék.”*

A mai állapot szerint a cseléd munkába állása után általában minden további ellenőrzés nélkül van, munkahely nélkül pedig helyzete súlyos és sok kísértésnek van kitéve. Amennyiben a helyszerzés a javaslat értelmében intézményesen rendeztetnék, úgy különösen a munkanélkülisége idejére a cseléd foglalkoztatásával (női munkásoknál hímzéssel vagy más oly munkával, amely iparosok munkakeresését, megélhetését nem érinti) sok s ma kirívó visszasság orvosoltnék. Amennyiben a cselédet munkahelyén egészségi és erkölcsi szempontból állandó ellenőrzés alatt tartanák — amint több helyszerzéssel foglalkozó szociális intézmény ma is teszi—, az általános szempontból szintén nagyon előnyös lenne.

10. *„A tandíjak vizsgadíjak mértékének, az ösztöndíjak és más kedvezmények előfeltételeinek megállapításában figyelemmel kellene lenni arra, hogy a tanuló (hallgató) egygyermekes vagy többgyermekes családból származik-e.”*

Az egygyermekrendszer követő szülők, még ha alacsonyabb társadalmi rétegekhez tartoznak is, képesek gyermekeiket felsőbbfokú kiképzésben részesíteni, míg ezzel szemben a sokgyermekes családok gyermekei ettől a lehetőségtől, különösen a mai gazdasági viszonyok mellett el vannak zárva. Ennek az eredménye azután az, hogy sok egyetlen gyermek, aki pedig a tehetsége és szorgalma szerint erre nem lenne hivatva, formailag a magasabb értelmiségűek körébe kerül, anélkül, hogy az utóbb reáharuló feladatoknak valóban meg is tudna felelni, míg sok kiváló tehetség pusztán azért, mert a szülők gondoskodásának több

gyermek között kellett megoszlania, nem tud tehetségének megfelelően érvényesülni.

11. *„A nő- és gyermektartásdíj követeléseket a végrehajtási foglалás alól ahhoz hasonló módon kellene mentesíteni, mint ahogyan a megélhetés céljára szolgáló fizetés, nyugdíj és hasonló járandóságok mentesítve vannak.”*

Érezhető hézaga jogunknak, hogy míg a fizetés, nyugdíj, kegy díj, munkabér, napidíj és más járandóság bizonyos létminimumot jelentő része mentesítve van a hitelezők végrehajtási foglалása alól (1908:XLI. t.-c. 6—15. §-ai, addig hiányzik a hasonló rendelkezés a rendszerint kizárólagos megélhetési alapot alkotó és az elsörendü életszükségletek fedezésére szolgáló tartásdíjak tekintetében. Ezeknél természetesen önállóan kellene megállapítani a végrehajtás alá vonható hányadot és a feltétlenül mentes minimális összeget.

12. *„A végrehajtás alól mentességeket megállapító azokban a jogszabályokban, amelyek a végrehajtást szenvedő legszükségesebb létfeltételeit vannak hivatva megóvni, a mentesség mértékének megállapításában különbséget kellene tenni aszerint, hogy a végrehajtást szenvedő egyedülálló személy-e vagy olyan, aki saját háztartásában feleségének, gyermekeinek vagy más hozzátartozóinak eltartásáról is gondoskodik.”*

Az 1908: XLI. t.-c. 2. §-ának 10., 11., 12., 15. és 16. pontjaiban a felvetett gondolat részben már érvényesül, mert a végrehajtás alól mentesek a végrehajtást szenvedő házanépének céljára szükséges berendezések, ruházati cikkek, gyógyszerek, egy havi időtartamra szükséges élelmi-, tüzelő-

és világítószerrek stb. A gondolat azonban nincs következetesen kiépítve, mert a végrehajtást szenvedő járandóságainak a végrehajtás alól mentes része és az idézett §. 17. pontja értelmében mentes háziállatok száma a családtagok számára figyelem nélkül van megállapítva.

13. *„Szükség lenne olyan szabály megalkotására, amely szerint mindennemű gyermektartásdíj és járulékai tekintetében legalább havi 50 pengőt meg nem haladó összeg erejéig az ingókra vonatkozó végrehajtást a községi elöljáróság is foganatosíthassa a közadók behajtásának szabályai szerint.”*

Szükség lenne ilyen szabályra azért, mivel a teljesen szegény és a saját eltartását is alig megkereső anya nem képes a sok esetben vidéken lakó természetes atyával szemben a tartási ügyben hozott ítéletet végrehajtani, mert nem tudja előlegezni a végrehajtás foganatosításához szükséges bírói végrehajtói díjakat és költségeket. Természetesen ugyanez áll a gyámi vagy ügygondnoki minőségben eljáró hivatásos gyámra is, mert neki sem áll fedezet rendelkezésére a szóbanlevő költségek előlegezése céljából. Ennek folytán a kedvező ítélet az anyára, a kiskorúra és a kiskorút gondozó állami gyermekmenhelyre illuzóriussá válik.

14. *„Büntetéssel kellene sújtani azt, aki a házastársával vagy gyermekeivel (gyámoltjával) szemben őt terhelő tartási, gondozási, nevelési kötelességek teljesítését szándékosan elhanyagolja, akár anyagi, akár erkölcsi vonatkozásban*

jelentkezik a kötelességszegés. Az említett büntetőjogi tényálladék minősített esetenként kellene szabályozni: a) azt az esetet, amikor a kötelességszegés a nevelés eszközeivel való visszaélésben, különösen indokolatlan súlyos testi fenyítésben nyilvánkozik meg-, b) azt az esetet, amikor a kötelességszegéssel okozati összefüggésben a házastárs, gyermek (gyámolt) erkölcsi züllése következik be.”

A más személy vagyonát kezelő kötelességszegését jogunk a sikkasztás és hűtlen kezelés büntetésével szigorú elbírálásban részesíti, a hitelsértésről szóló 1932: IX. t.-c. pedig általában a hitelezők kijátszásával szemben nyújt megfelelő büntetőjogi oltalmat. Mellőzhetetlenül szükséges önálló büntető szankcióról gondoskodni arra az esetre, ha valaki hasonló cselekményeket azokkal szemben követ el, akik a törvény rendelkezése értelmében egyenesen az ő gondoskodására vannak bízva. Ez a szabály helyreállítaná a harmóniát a polgári jog és a büntetőjog rendelkezései közt, mert a polgári jog területén — különösen a végrehajtás alóli mentesség körében — a családjogi tartási kötelesség privilegizált természete már régen elismerésre talált.

15. *„A fennálló jogban csupán ú. n. magánjogi csábításnak minősülő és kártérítési kötelezettséget eredményező cselekmények sorából a súlyosabb megítélés alá vonható eseteknek büntetéssel sújtása megfontolást érdemelne.”*

Ilyen súlyosabb megítélés alá vonható eset lehetne pl. az, amikor a házasságon kívüli nemi

érintkezésre csábítás házassági ígérettel olyan körülmények között történt, hogy a tettesnek az ígéret teljesíthetlenségével vagy a teljesítés súlyos nehézségekbe ütközésével eleve tisztában kellett lennie. Ez a helyzet akkor, ha a csábítást házassági kötelékben élő személy követi el.